

Абонаментъ:
За година 55 лв.
За 6 месеци 30 лв.

Обявления:
Официални по 2 лв.
на квадр. сант.;
търговски
по споразумение.

ВАРНЕНСКИ ОБЩИНСКИ ВОСТНИК

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА
ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПЕТЬКЪ.

Всичко, чо се
отнася до вестника,
да се изпраща до
кметството — Варна.

Редакцията
ул. „Цар Борисъ“,
България, второ издание
Пия етажъ.

Броя 1 левъ.

ВАРНЕНСКОТО ЛЪТОВИЩЕ ПРЕЗЪ 1930 ГОДИНА.

Докладъ

отъ Началника на Курортното Бюро за състоянието на лътовището презъ сезона 1930 г. четенъ предъ Общинския Съветъ на 22 октомври.

Господи съветници,

Тазигодишният сезон се разви подъ знака на небива да сега тежка стопанска криза. Очакванието за една добра реколта, която да подобри цените положението, не се оправдаха. Ниските цени на зърнението храми още повече отегчиха кризата. Сътова, както и сътъ гоцмата варична криза, главно, се обяснява причината за скъбата посещение на лътовището на тази година отъ лътовици изъ вътрешността на България. Все поради стопанска и парична криза, която не е чудна и за Романия, числото на българитъ отъ Добруджа, както и на ромяните отъ Романия, която възползвани отъ безплатната виза, други години масово посещаваха Варна отъ 15 април до 15 октомври, тази година е значително по-малко. Напротивъ, тази година числото на чужденците, особено на тях отъ Полша, Турция и Унгария показва едно чувствително увеличение.

Общо всичко, тази година всички курорти въ България са слабо посетени, а между всички, сравнително, най-добре посетенъ е нашия курортъ. До колкото се простираятъ сведенията ни, всички европейски курорти тази година са биле слабо посетени въ сравнение съ другите години.

При все това, броятъ на посетителите на лътовището на тази година възлиза на 21883 души, срещу 28830 души презъ 1929 г. — съ 6947 души по-малко, или изразено въ проценти — съ 24% по-малко по отношение 1929 г.

Отъ тъкъ зарегистрирани при бюрото 7200 души, срещу 11200 минулата година, т. е. съ 4000 по-малко, изразено въ проценти съ 35.7% по-малко. Въ тая цифра чужденците са 6272, срещу 7058 презъ 1929 г., а отъ България 1928 души срещу 4142 презъ 1929 г. Изразено въ проценти намалението на чужденците е 11.1%, а основа на лътовици отъ България — 53%.

Разпределени по държави чужденците лътовици даватъ следната картина:

Отъ Романия 3483 срещу

6126 души презъ 1929 г., или съ 2643 души по-малко.

Отъ Чехославакия 559 души срещу 492 презъ 1929 г., или съ 67 души повече.

Отъ Австрия 134 души срещу 107 презъ 1929 г., или съ 27 души повече.

Отъ Германия 133 души срещу 75, или съ 58 души повече.

Отъ Турция 162 души срещу 129, или съ 33 души повече.

Отъ Унгария 74 души срещу 20, или съ 54 души повече.

Отъ Полша 240 души срещу 36, или съ 204 души повече.

Отъ Александрия (Египетъ) 10 души Презъ 1929 г. не е имало никакъ.

Отъ разни държави: Америка 7, Италия 4, Англия 1, Белгия 5, Швейцария 6, Сърбия 5, Литва 2, Франция 11, Гърция 17, Югославия 11, или всичко 67 души.

Въ това разпределение не влизаатъ екскурзионитъ отъ чужбина, които са предстояли по-малко отъ 7 дни и, следователно, не са зарегистрирани при бюрото, както и детските колонии — български и чуждостранни. Тукъ не влизаатъ също и лътовици отъ България и чужбина, лътуващи въ манастира Св. Константин и на лагери.

Тази година въ мајо отъ България, отъ разни градове, детски колонии отъ гимназии, програмкинитъ, първоначални училища, жегъзо-чакъното училище, руския дипломантъ, българското християнство дружество, Плевенския морски сговоръ, сираките отъ войните, Габровския морски сговоръ — всичко 1232 души, дошли на нѣколко смина.

Отъ чужбина е имало: 29 десетъ отъ Унгария, квартиранти въ института на географията, 46 поези скупи, 40 възенки студенти — шишарки социалисти, 98 чехски соколи, 40 поези жалъзи-чари, 12 журналисти полски, 40 учители отъ Прага, 13 занаятчии отъ Буда Пеша и 6 представители на сладкарския съюзъ отъ Румъния.

Както видяхме по-горе, ма-каре общият брой на лътовици презъ отчетната година да е по малъкъ съ 24% то-

и чужденците е само съ 11.1%. Намалението се пада на ромяните и българите отъ Романия, когато броятъ на чужденците, особено отъ Полша (300 срещу 36 м. г.) Турция и Унгария е значително увеличенъ презъ отчетната година. Германците, австрейците и чехите запазватъ приблизително досегашното си положение съ тенденция за постоянно увеличение. Увеличението на поляци, турци и унгарци се дължи на по-голямата пропаганда, която се направи тази година въ каванините страни, както чрезъ проспекции, така и чрезъ чуждестранната преса. На друго място ще говоря за впечатлението на поляците, унгарците и турците отъ Египетъ (евреи и арменци). При една по-голяма пропаганда въ тая страна, можемъ да разчитаме на по-голямъ брой посетители отъ Египетъ.

да заставатъ лътовици отъ

България доброволно да се явяватъ въ бюрото за да се зарегистриратъ и заплатятъ надлежните такси. Вързаката, която бюрото държи чрезъ полицията за установяване точната цифра на пристигащите ежедневно лътовици има само статистически характеръ, защото не всички отъ тяхъ, които подаватъ и по една бюлетинъ за бюрото заедно съ адреснатите листове, се явяватъ доброволно да издължатъ таксите. Има дори такива, които при покана на бюрото отказватъ да се явятъ. Сървъмо такива би тръбвало да се действува екзекутивно, но такава една мърка би направило лошо впечатление между лътовиците. Независимо отъ това, по екзекутивенъ начинъ може да се събира само курортната такса, която е 30 лева за възрастенъ човекъ и 10 лв. за дета подъ 15 годишна възраст, като такса фигурираща въ законъ за общините. Курортната карта отъ 50 лв., която е определена съ решение на общинския съветъ, не може да се събира по екзекутивенъ начинъ.

А вързака между бюрото и гарата може да има също, ако има 50% намаление по железнниците. Така отстъпка, специално за Варна, на всичка цена тръбва да се изействува за идната година. Сътова отъ една страна ще се увеличи числото на лътовиците отъ България, а отъ друга приходитъ отъ курортните такси ще се увеличи най-малко въ троепът размеръ отъ сегашните, понеже всички лътовици, престоялъ повече отъ 7 дни, при заврътка на билета си на гарата при връщане, тръбва да представи и квитанция отъ курортното бюрото, че е заплатилъ надлежните такси.

Унификация на курортната такса.

Друго едно неудобство, което сръща бюрото при събирането на таксите е тъкътъ подравнението на курортни карти и курортни такси, ще приновторя онова, че казахъ въ минологодишния си отчетъ: до тогава, до като не се установи връзка между железните власти и курортното бюрото никакви мърки не ще бъдатъ въ стояние

за отнемане до въпроса за увеличението приходитъ на общината отъ курортни карти и курортни такси, ще приновторя онова, че казахъ въ минологодишния си отчетъ: до тогава, до като не се установи връзка между железните власти и курортното бюрото никакви мърки не ще бъдатъ въ стояние

ри, особено юристи, отказватъ да я заплатятъ, като я наименуватъ за незаконна.

За да се избегнатъ неприятностите въ бъдеще по този поводъ, необходимо е унифицирането на курортната такса, което може да стане въ новия законъ за общините.

Някои думи и за размерът на курортната такса. Отъ 1928 г. насамъ размерът на кур. такса е увеличенъ на 80 лв. (30 лв. кур. такса и 50 лв. кур. карта). Обаче, той е единствът за всички лътовници, безъ разлика на тъхното социално и материално положение. Въ западноевропейските курорти, размерите на курортните такси са различни. Въ около 30 германски курорти се събиратъ дневни такси, размерите на които се движатъ отъ 60 пф до 1.50 мк. на лице и на денъ. Тъ са разпределени на зони и споредът да земината или близостта на квартирането въ дадена зона отъ бапитъ, както и категорията на хотелите или пансионите се определя и размера на таксата. Тъ напр. въ курорта Баденъ—Баденъ, кур. такса за лътовници въ хотели отъ I категория е 1.25 мк. на денъ; въ II категория 0.85 мк.; въ ханища и общ. заведения 0.30 мк. Въ Фрай дејцатъ има 4 групи такси: 0.80, 0.70, 0.60 и 0.40 мк. на денъ и на лице. Въ Травемюнде на източното Германски море, се събира на денъ по 70 пф въ I зона и по 60 пф. въ II зона. Следъ 30 днико прѣстояване, такса не се събира повече.

Въ италианския курорт, такса се движи между 1.50 и 4 лири на лице дневно, споредът елегантността на курорта, хотела или пансиона. Въ Кюстенджа се събира 50 лей на мѣсецъ на лице, отъ лътовници отъднаващи въ частни квартири. Въ хотелите презъ всѣко време на годината събиратъ отъ пътниците по 10 лей на лице въ луксозните хотели и по 8 лей въ второравнините.

Въ Французкия курорти таксите се определятъ споредъ категорията на хотелите отъ 50 ст. до 2 фр. на денъ и на лице. Таксите се събиратъ само за 28 дни.

Въ основата на този начинъ на събиране курортна такса, както се вижда, има и една социална справедливост. По богатите, живущи въ луксозни и по-близо до морето квартири и хотели плащатъ повече, отъ ония които живеятъ въ по-скромни и по-далечъ отъ морето хотели и квартири. Добре би било ако и у насъ се въведе тая система.

Пропаганда.

Едно отъ средствата за привличане на лътовници въ Варна е навременната и добре организирана пропаганда за курорта. Засъжаление, въ тоя отношение има още много да се желае. Едва отъ три години насамъ Варненската община започна да обръща по-серизно внимание на пропагандата на своя курортъ,

както въ страната, така и въ чужбина.

Рекламата е душата на търговията. Разглеждайки варненския курортъ, като търговско предприятие, не можемъ да не държимъ смѣтка и за реклами, които се прави за него-вото пропагандиране. Колкото и да е хував курортъ, каквито ценни качества природни и лечебни да притежава той, сами по себе си тъ не сѫ доста-тъчни за неговото пошироко рекламиране, както въ страната, така и въ чужбина. Требва да се пише, да се говори за него, та да се знае, че сѫществува.

Въ това отношение тръбва да се върви по стъпките на западноевропейските курорти. Когато стари, съ свѣтвона известност курорти, продължаватъ да се рекламиратъ, какво остава за единъ младъ курортъ, като нашия, за който едва преди 3 години започна да се говори, като модеренъ курортъ.

Ето защо пропагандата на курорта ни, особено презъ първите години, тръбва да бѫде добре организирана и направимъ направена. Тя тръбва да бѫде: 1) чрезъ проспекти и плакати, 2) чрезъ пресата, местна и чуждестранна, и 3) чрезъ сказки, придружени съ специаленъ филмъ за Варна.

Пропагандата чрезъ проспекти и плакати се върши вече отъ 5 години насамъ. Презъ 1927 год. сѫ били издадени малки проспекти на български и френски езици. Презъ 1928 г. тъ добиватъ малко по-художествена форма и биватъ отпечатани на четири езика: български, френски, немски и чешки. Презъ 1929 год. съдържанието имъ се повече се разнообразява, обаче липсватъ най-сѫществените данни, които интересуватъ чужденците, а именно: условията на живота въ Варна презъ лѣтния сезонъ, като цени на квартири, хотели, храна, такси за бани, курортни такси, превозни средства, цени на билетите отъ разните западноевропейски градове до Варна презъ Букурещъ и по Дунава и т. н.

Въ тазигодишните проспекти тая празнота е запълнена и по мнението на чужденците, както и въ сравнение съ проспекти на големите западноевропейски курорти, могатъ да се нарекутъ задоволителни.

Липсва имъ само оная художествена изработка, която струва много пари и може да се получи въ България. Тази година проспектът бѫха отпечатани на 7 езика, а именно: на български, френски, немски, чешки, полски, унгарски, и романски. Презъ идната година къмъ тия езици тръбва да се прибавятъ още турски и есперанто. На последния езикъ се търсятъ възможности да се рекламиратъ чрезъ вестниците отъ ранна пролѣтъ до късна есенъ.

На пропагандата чрезъ сказки, придружени съ свѣтливи картини или съ специаленъ филмъ за Варна, тръбва сѫщо да се тури начало. Да се по-търсятъ подходящи лица въ чужбина, приятели на Варна, каквито на последъкъ имаме деста, особено между журналистите, които да се ангажиратъ съ четенето на сказки, придружени съ новия филмъ за Варна. снетъ тази година отъ големия приятел на Варна, кореспондент на немски вестници Г-нъ Осто Мюлеръ Нойдорфъ. Същиятъ, който често обикновя Европа, би могълъ да се натовари съ тая задача срѣщу едно скромно въннаграждение.

И най-сетне, иде пропаганда чрезъ гости, които сѫ посетили вече Варна. Тъ сѫ най-добритъ пропагандатори, защото иматъ възможност да спишатъ на своята близки и познати следъ засръщенето си най-подробно всичко, че сѫ видѣли непосредствено въ Варна. Нашъ дълъгъ е да гледаме всѣчески да задоволяваме тия гости, за да ги спечелимъ за винаги, като наши пропагандатори.

Квартирниятъ въпросъ

Единъ отъ кардиналните въпроси, тѣско свързани съ развитието на курорта ни, е квартирниятъ въпросъ. Той е особено важенъ за чужденците, които сѫ свикнали на

повече удобства и комфортъ по другите западноевропейски курорти и сѫ по-взискателни по отношение на квартирането. Ето защо, време е вече и варненския курортъ, като модеренъ такъвъ, посещаванъ отъ по взискателна клиентела, мѣстна чуждестранна, да разреши задоволително и тоя въпросъ.

Презъ 1928 г. се тури на чалото за привеждане въ известност частните квартири, които се даватъ подъ наемъ на лътовници прѣвъ сезонъ. Специална комисия, назначена отъ г-н Кмета, обходи целия градъ и състави списъкъ на квартирането, като ги разпределъли на три категории. Тоя списъкъ ежегодно се коригира и попълва и по него курортното бюро настанива на лътовници ония лътовници, които прибъгватъ до услугите му.

Обаче, наредъ съ курортното бюро за настаниване лътовници на квартири се занимаватъ и частни агенти.

Практиката да се позволява и на частни бюрата да се занимаватъ съ тая служба се указа неудобства и опасност за реномето на Варненския курортъ. Обикновено агентите, които изпълняватъ тая служба сѫ хора неинтелегентни, груби и невѣпитани. Държатъ се непречно съ гости и, нахално имъ натрапяватъ услугите си. Имало е случаи, когато подиръ единъ лътовникъ сѫ тръгналъ съмъ съномъ агенти, безпокояйки го съ свои външничества до такава степенъ, че лътовника е издаванъ до отчаяние. Ставали сѫ често скандали между агентите въ пристигнатите на гостите на гарата да се назначатъ 5 — 6 души агенти, частни и владеющи отчасти чужди езици (немски, френски, чешки, и полски) лътовници, нуждащи се отъ квартири още при слизането си отъ влака да се отнесатъ направо до клонът на бюрото при гарата, отъ където ще бѫдатъ настаниени на квартири, споредъ желанието имъ.

1) При клонът на бюрото на гарата да се назначатъ 5 — 6 души агенти, частни и владеющи отчасти чужди езици (немски, френски, чешки, и полски) лътовници, нуждащи се отъ квартири още при слизането си отъ влака да се отнесатъ направо до клонът на бюрото при гарата, отъ където ще бѫдатъ настаниени на квартири, споредъ желанието имъ.

2) За услугата на бюрото всѣки наемодателъ да плаща една комисиона въ размеръ на 5% отъ въннаграждението.

3) Отъ сумите, събрани отъ комисионите, ще се създава фондъ, който ще послужи за издръжка на агентите.

Този е въ общи черти планът за организацията на службата. Ако се вземе по принципъ монополизирането на службата по настаниване на лътовници по квартири отъ общавата, може да се назначи специална комисия, която да се занимава подробно съ този въпросъ.

Хотелиерскиятъ въпросъ

Другъ единъ въпросъ, твърде важенъ за правилното развитие на лътовището ни е хотелъверския въпросъ. Добре уредени хотели, съ добра и учитива прислуга, съ умерени цени сѫ предпоставки за разчитането на единъ курортъ. За съжаление за нашите хотели въ това отношение има още много да се направи и, за да се нагодятъ по вкусовитъ и изискванията на по-богата клиентела. Особено чужденците се оплакватъ отъ неудобствата, които срещатъ въ нашите хотели. Въ града нѣма ни единъ хотелъ съ ресторантъ и пасионъ. Кловетъ, дори и въ първостепенни хотели нѣматъ ония удобства, на които сѫ свикнали чужденците. Никъде не е въведенъ въ употребление Кловетъ Папиръ. Повечето отъ кловети сѫ съ клекала, които чужденците не могатъ да понасятъ. Числотата не въ

които ще даватъ подъ наемъ на лътовници прѣвъ сезона. За целта да се извачи комисия, въ която да влизатъ единъ тѣкаръ, единъ архитектъ, единъ представител на наемодателите и членови отъ курортното бюро.

2) Квартирането да бѫдатъ разпределени на категорий опоредъ тѣхните удобства конфирътъ, близостта до морето и пр.

3) Цените на квартирането следъ разпределението имъ на категорий, да бѫдатъ нормирани за преди сезона, прѣвъ и следъ сезона, които цените тръбва да бѫдатъ строго спазвани. Нарушителите да се предвидятъ наказателни санкции.

4) Квартири съ дървеници нехигиенични и безъ най-необходимите удобства да не се влизатъ въ списъците и да се забрани даването имъ подъ наемъ на лътовници.

Службата по настаниването да се организира по следния начинъ:

1) При клонът на бюрото на гарата да се назначатъ 5 — 6 души агенти, частни и владеющи отчасти чужди езици (немски, френски, чешки, и полски) лътовници, нуждащи се отъ квартири още при слизането си отъ влака да се отнесатъ направо до клонът на бюрото при гарата, отъ където ще бѫдатъ настаниени на квартири, споредъ желанието имъ.

2) За услугата на бюрото всѣки наемодателъ да плаща една комисиона въ размеръ на 5% отъ въннаграждението.

3) Отъ сумите, събрани отъ комисионите, ще се създава фондъ, който ще послужи за издръжка на агентите.

Този е въ общи черти планът за организацията на службата. Ако се вземе по принципъ монополизирането на службата по настаниване на лътовници по квартири отъ общавата, може да се назначи специална комисия, която да се занимава подробно съ този въпросъ.

всички е отъ примерните; не всички хотели имат топла и студена течеща вода. А це-
ните съх тъй високи, че да-
ют не отговаряне на удоб-
ства, които предлагат. Тъ-
се определят отъ самите хот-
елари. Никой няма право
да ги нормира. Високите цен-
и на първокласните хотели
по 180 и 200 лв. на юли
през пълния сезонъ на ку-
ортата възмущава гостите,
още повече, когато срещу тия
дени не намират удобствата
ако тръбва да имат. Це-
ните на нашите хотели съх
по-високи отъ тия на първо-
степенните хотели въ запад-
ноевропейските курорти.

Ето защо, до тогава, до
когато по законодателен редъ
не се даде право на кмета
да нормира цените на хоте-
лите, тръбва да се внуши на
хотелерите да намалят цените
си, защото съвсемът си
дени тъй стават противъ соб-
ствените си интереси и про-
тивъ интересите на гр. Варна
и, че, ако това положение
продължава, рискуваме да сме-
чени на Варна името на
самът курортъ.

Що се отнася до чистотата
тръбва санитарните власти да
правят по-често ревизии
презъ време на сезона.

Първостепенните хотели да
се задължават да имат пер-
соналъ, владеющъ чужди ези-
ци — поне френски и немски.
Мнозина чужденци се оплак-
ват, че въ повечето хотели
нemогат да се разбератъ по-
ради липса на персоналъ,
владеющъ чужди езици. Има-
не озваквания също и про-
тивъ грубото отнасяне на
прислугата спръмъ гостите въ
въкът хотели. И въ това от-
ношение тръбва да се обърне
вниманието на хотелерите да
държат по-интелигентенъ и
по-учтивъ персоналъ.

Въпросът за храната.
Единъ също търде въз-
женъ въпросъ за развитието
на лътвиците ни е въпро-
съ за храната на Варна
презъ лътвия сезонъ. На тоя
въпросъ тръбва да се събър-
не особено внимание, защо-
то, нѣкога отъ недоброувес-
ти реекторатори, които спе-
циализиратъ съ храната, станаха
причина да се създаде леген-
дата за скъпостта на жи-
вота въ Варна презъ време
на курорта.

Този въпросъ може да се
уреши задоволително по след-
ния начинъ:

1) Преди откриването на сезона да се прегледатъ ценово-
разположенията на всички ресто-
ранти отъ специална общинска
 комисия и цените да се
нормиратъ, споредъ категорията на ресторантата.

2) При нормирането на цените да се установятъ и раз-
мерът на порцита.

3) Общинската да упраж-
нява строгъ контролъ върху
ресторантите за доброкачес-
твеността на продуктите и
за спазване размерите на
порците.

4) На нарушителятъ да се
предвидятъ тежки наказателни
санкции.

5) Ценоразположенията на ре-

сторантите да бѫдат напи-
саны на единъ чуждъ езикъ,
предпочитателно на немски, ка-
то названието на истинската
да бѫдат използвани преведе-
ни отъ български на немски
и ясно написани, а не както
е било до сега, написани тъй
неправилно и тъй не ясно,
щото чужденците наисте не
сѫ разбиратъ отъ немските
имена на ресторантите.

Нуждата отъ една чужде-
странна кухня, немска или
французка, която напълно да
задоволява вкусовете на чу-
жденците, особено на по-
важните отъ тяхъ, ста-
ва отъ година на година по
наложително. Има чужденци съ
по истичени вкусове, които
не могатъ да понасятъ българ-
ската кухня и се отчайватъ.

Време е също и да се по-
мисли и за въвеждането на
пълни пансионни (къмпинг и
храна) въ Варненския курортъ,
което е отъ голъмъ значение
за чужденците. Въ всички за-
питвания, спрашени до бю-
рото отъ чужбина за услож-
ната на живота въ Варна
презъ сезона, на първо място
стои въпросъ; колко стру-
ва въ Варна пъленъ пансионъ
на денъ и адреси на такива
пансионни.

Както Ви е известно, въ
голямът западноевропейски
курортъ всички хотели иматъ
и свои ресторани, където
гости, освенъ квартира, по-
лучава утешна закуска, обядъ
и вечеря. Липсата на ресто-
раната при нашите хотели пра-
ви лошо впечатление на чу-
жденците. А частни пансионни
у насъ същемъ липсватъ.

Ето защо тръбва да се за-
работи въ това направление,
като се заинтересува хоте-
леритъ и наемодателитъ на
частни квартири, особено тамъ
където се даватъ повече стой-
ни, да даватъ и храна на лътви-
ниците.

Въпросъ за въвеждането на
пълни пансиони е отъ голъмъ
значение за развитието
на нашия курортъ, който се
га за сега се посвещава отъ
хора отъ сръдна ръка чуж-
денци (чиновници, учители,
дребни търговци), които, пре-
ди да тръгнатъ за въкът ку-
рортъ, правятъ си точно съм-
тката, колко ще струва едно
15 или 20 дневно пребыва-
ние съ квартира, храна и
пътъ въ даденъ курортъ. А
точно съзедения могатъ да се
дадътъ само, ако има пълни
пансиони съ определени цени.

Келнерския въпросъ.

Въ тънка връзка съ въпро-
са за храната стои и келнер-
ския въпросъ, който е единъ
боленъ въпросъ за Варна
презъ лътвия. Всъка година
въ бюрото постичватъ маса
оплаквания отъ чужденци про-
тивъ грубите обноски на кел-
нерите, както и противъ отре-
мленето имъ да ограбватъ
гостите чрезъ написване въ
съмътките. Това прави зошо
впечатление на чужденците и
тръбва да се взематъ сери-
озни мерки, за да не се по-
тварятъ подобни работи въ
бъдеще.

Келнерите чрезъ своята ор-
ганизация се налагатъ на гос-

подаритъ. Често пъти въ го-
лъмите ресторани, като ка-
вината и „гроздъ“ се взематъ
на работа келнери негодни,
невъзпитани и груби, препо-
ръчани и налагани отъ ор-
ганизацията. Господарите не
смътятъ да имъ направятъ
най малката габенешка, поне
же биватъ заплашвани ведна-
га съ обща стачка въ разгра-
ра на работата.

Взаимоотношенията между
господари и келнери тръбва-
да се уредятъ по начинъ,
щото наредъ съ правата, съ
които се ползватъ келнерите,
да иматъ и задължения, които
тръбва да изпълняватъ, и
при нарушение на тия задъл-
жения възникватъ спорове
да се разрешаватъ отъ единъ
арбитраженъ съдъ при бу-
ртурното бюрото, който да раз-
решава споровете между на-
емодатели и наематели — лъ-
твици.

**Желъзо-пътни тарифни
несъобразности.**

Въ минато годишни си от-
четь бъхъ изтъкналъ неудобствата,
които представяваха за
чужденците липсата на връз-
ка между влака Варна — Русе
и нараходчего Русе — Гюргево
— Букурешъ. Влака Варна —
Русе, който тръгва въ 8.35
пристигаше въ Русе въ 18.40,
а нараходчето заминаваше за
Гюргево въ 18.05. По този начинъ
пътниците за Букурешъ биваха
принудени да прену-
шуваатъ въ Русе, а тия които
искаха едната вечеръ да бѫдатъ
въ Букурешъ, тръбваше
да пътуватъ презъ Горно-
оръховица, което струва по-
скъпо.

Благодарение на въколко-
кратните постъпки на път-
никото присъствие предъ ди-
рекцията на желъзиците, та-
зи година се измени разпи-
сането на сутрешния влакъ
Варна — Русе, конто пристига-
ше съвсемъ въ Русе въ 17.15,
или 45 минути предъ тръг-
ването на нараходчето за Гюргево,
време да е статъчно, за да
могатъ чужденците да изпъл-
нятъ митнически и поли-
цейски формалности.

Също така тази година се
премахна неудобството, което
сръщака чужденците, издава-
щи отъ Полша и Централна Ев-
ропа презъ Букурешъ поради
липсата на връзка между
Ориентъ експреса и влака
които тръгва сутринъ въ 6.30
отъ Букурешъ за Гюргево —
Русе. По рано изгнаниците би-
ваха принудени да прену-
шуваатъ въ Букурешъ. Тази го-
дина тъжко се измени разпи-
сането на Ориентъ експреса
въ международната желъзо-
пътна конференция въ Вар-
шава и пътниците сега безъ
да пренуствуваатъ въ Брукурешъ
още същия денъ пристигатъ
въ Варна.

Тия две изменения сътъ отъ
голъмо значение за чужден-
ците и тъхното реализиране
е една голъма придобивка
за Варненския курортъ. Съ-
това отъ една страна се съ-
кратява пътъ а отъ друга
избавява се пътни разходи,
които биха посаждили ку-
рорта. Обаче за по удобно
пътуване отъ Варшава до
Варна презъ Букурешъ же-
лательно е то да става съ ди-
ректенъ вагонъ отъ Варшава
до Букурешъ, къто премъ
Кюстенджа. Тоя въпросъ може
да се сложи на разглеждане
въ една отъ близките конфе-
ренции на междунар. ж. п.
комисия.

Другъ единъ въпросъ, кой-
то неизменно тръбва да се
разреши въ благоприятна смы-
съ, и отъ който зависи въ
голъма степень посещението

на курорта и отъ повече
хора извън страната на
България, е въпросът за из-
възможване специално за Варна
50% намаление по Български
желъзици. Досегашни
усилия на общината въ
това направление останаха
безуспешни. Обаче, отъ раз-
говорът, който имахме това
дълътъ съ меродавни лица отъ
дирекцията на желъзиците,
разбрахме че, тамъ съ накло-
ни вече да признаятъ необ-
ходимостта да се извърши
такъжна специално за Вар-
на, като най-отдалеченъ ку-
рортъ, и като такъвъ, който
добива международно значе-
ние, и се надяваме да се ус-
тъпятъ, ако своевременно се
направятъ енергични постъпки
предъ дирекцията на желъзи-
ци. Съмнението по горе,
че при 50% намаление ще
се увеличатъ двойно и трой-
но приходите отъ курортни
такси, понеже бюрото ще
бъде въ връзка съ гарата
при визирачкото билетъ на
лътвици на връщане сре-
щу представяне на изплатена
такса.

Едновременно съ това тръ-
бва да се иска също, што
ползванието съ намалено пъ-
туване по Българския дър-
жавни желъзици да почне
отъ 1 май и продължи до 30
октомври, а не, както сега
отъ 15 юни до 15 септември.
Въ нашите проспекти обявяваме,
че курортния сезо-
нъ въ Варна започва отъ
1 май и трае до края на ок-
томври. Чужденците започ-
ватъ да идватъ още предъ
май и продължаватъ до края
на октомври. При сегашно
положение сия чужденци,
които идватъ предъ 15 юни
и следъ 15 септември не се
ползватъ съ намаление. То-
ва създава недовољство у тъхъ
и тъ напуштатъ Варна съ до-
ши впечатления.

Да се направятъ също по-
стъпки за ускоренето на
влакъ № 95 Варна — Русе и
влакъ № 96 Русе — Варна,
които сега правятъ 8.30 ч.
за изминаване на едно раз-
стояние отъ 224 км. Това
пътуване е много утеснител-
но за чужденците, които съ
навикнали на движение съ
по голъмъ бързина. Варна —
Русе е най-зле подържаната
линия. Вагоните съ стари и
нечиести. Да се направятъ по-
стъпки предъ дирекцията на
Желъзиците за да поставятъ
нови вагони по тая линия,
по която лътно време пъту-
ватъ повече чужденци.

Тази година, благодарение
на настойчивите постъпки на
общината, дирекцията на же-
лъзиците направи влакъ № 204
отъ София увеселителенъ
на датитъ 27 VII и 3. 10,
17, 24 и 31 VIII съ 50%
намаление при условие, че
посетителите ще престоятъ
въ-малко 8 дни въ Варна.

Пътнишки бюра.

Съ увеличението броятъ на
чужденците — лътвици отъ
година на година, нуждата
отъ откриване на пътнишки
бюра за продажба на директ-
ни международни желъзо-
пътни билети бъде становала на-
зле.

жаща. Тази година тая нужда се водоволи съ откриването на две пътишки бура въ Варна, клонове на Софийски такива, а именно: „И во българско чужднишко“ буру България“ и компанията на вагонъ Ли. Чужденците останаха много доволни от тая инициатива и повече от тях на връщане се свидиха съ директни билети от въпросните бури.

Полицейски формалности.

Въпреки усилията ни, и тази година не можаха да убедимъ респективните власти за премахването на полицейските формалности, противъ които тъй много негодуват чужденците и то съ пълно основание.

Полицейски формалности, подобни на тия, които съществуват у насъ, нѣма въ никакъ западен европейски курсрът. Каква цель гони и каква съмъль имъ издаването на отдельни лични карти въ едно кратковременно пребиваване въ България при наличността на единъ редовенъ паспортъ, съведенъ съ българска виза отъ респективната българска легация? Чужденците съмѣтат това обидно за тѣхъ. Това е едно излишно обременяване и разкаране на чужденците, донесло на почивка, и създаване излишна концепция работи, както на окръжната полицейска испекция, така и на бурото за лѣтвици. До тази година издаването на личните карти можеше да има само фискална целъ, тъй като една карта струваше 50 лв. Тази година тѣхъ ставаха безплатни, обаче, горбовия сборъ отъ 50 лева, на карта, не се премахна.

Ако се извежда по надлеженъ редъ премахването и на горбовия налогъ, за до година личните карти ще бъдатъ безпредметни и съ тѣхъ икончателно премахване Варненският курортъ ще има една голъма придобивка. Това трѣба да стане, колкото се може по скоро, за да можемъ да го споменемъ въ новите проспекти, което е отъ голъмо значение за чужденците. Защото много чужденци съ заявявали предъ менъ, че, въпреки че съ много доволни отъ Варна, въ бѫдеще не ще дойдатъ, ако полицейските формалности не бѫдатъ премахнати.

Ето защо трѣба да се направятъ енергични постъпки предъ Министерството на финансите за премахването на горбовия зборъ отъ 50 лева и следъ това предъ Министерството на вътрешните работи за икончателното премахване на картите, като безпредметни щомъ съ безплатни.

Въ свръзка съ волиц, формалности да се ходатайствува предъ Министерството на Външните работи да се намалятъ таксите за визи за поданици, които нѣмамъ склонъ конвенции за взаимност по отношение безплатната виза.

Съобщителни средства въ града и околността

Чужденците харесватъ Варна не само за нейните модерни бани, хубавъ плажъ и красива морска градина, но и заради нейните красиви околности. Ето защо общината трѣба да се старае да направи превинство на чужденците, въобще, на лѣтвиците въ Варна по приятно и по-разнообразно, като създаде условия за по бѣзро и по-евтино пресечение на околността на града. Сегашните съобщителни средства съ осъждни и скъпи. Тарифите на автомобилите съ

високи. Ез отиване и връщане до Цариградъ и обратно съ 1/2 част чакане се плаща автомобилъ 7 мѣстенъ 450 лева. До мънастира „Св. Константинъ“ 200 лв., до Гюн дъзъ чакане — 270 лв., до пейндрънъ — 270 лв., до Тракия — 150 лв., до Карантината — 180 лв., до Сесь Сеумесъ — 140 лв., до Дикили ташъ — 460 лв. За чакане, вънъ съ определеното време, се плаща 60 лв. на часъ. Отъ гарата до града и обратно 5 местенъ 70 лв., 7 мѣстенъ — 90 лв. Тия тарифи чужденците намиратъ тѣхните високи сравнилно съ тѣхните. Освенъ това, повечо отъ автомобилите и файтоните нѣматъ прикачени на колите си тарифи, въпреки заповедта на окръжния управител. Нѣкой недобросъвестни шофери и файтсндижий взематъ такси по високи отъ предвидените въ заповедта. Тази тѣхна недобросъвестност се проявява особено спрѣмо чужденците, като използватъ тѣхното не знание на езика.

Ето защо тарифите за автомобилите и файтоните трѣбва да се ревизиратъ още сега, и новите тарифи се помѣстятъ въ проспектите за идната година.

Изпълнението на заповедта за опредѣляне таксите на автомобилите и файтоните трѣбва да се следи най-зорко отъ административните власти, като нарушителите се наказаватъ най строго.

Що се отнася до въпроса за създаване на по общодостъпни и по ефти и по удобни превозни средства за съобщение съ горѣспменатите околности, общината заедно съ постояннота комисия да обикновлятъ въвеждането на отобуси въ Варна, които да поддържатъ редовни рейси между града и по-далечните околности.

Панайорджийският видъ на курорта трѣба да се маши.

Отъ три години насамъ въ нѣкои локали по бул. „Сливница“, по който става най-голѣмъо движение, денемъ и нощемъ презъ сезона, безпрепятствено се подвизаватъ па наирджийски музики, съ разни тѣлами и зури, лѣять съ разни нецензурни и цинични пѣсни отъ мѫже и жени съ прегрѣвали гласове, разиграватъ се разни комедии по ибишовски-ориенталски маниеръ. Музиките за по-голѣмъо ефектъ носятъ разни екзотични названия, като абисински, зинзибарски и пр. А музикантите, облечени въ разни червени и зелени шалвари, искатъ да наподобяватъ съответните на названията носии. Тая музикална пародия не бива повече да се търпи въ единъ курортъ, който добива отъ години на година модеренъ характеръ. Такива ориенталски музики, може би, правятъ впечатление на чужденците съ своята екзотичност, но тѣхното място не е по бул. „Сливница“, въ центъра на курорта, а нѣкакде въ крайните квартали, кѫдето чужденците охъсто отиватъ да ги разглеждатъ. Тѣй че, по край другото, който отъ тѣхъ желатъ да се наслуша на абисинска и зинзибарска музика, ще се отбие да ги чуе.

За идната година такива оркести трѣба абсолютно да се забранятъ.

Редовни съобщения съ Цариградъ презъ лѣтния сезонъ съ параходите на българското търговско параходно дружество.

Къто видѣхме въ началото, числото на лѣтвиците съ Турция отъ година на година се увеличава. Близостта ни до Цариградъ, отъ една страна

липсата на удобенъ плажъ и удобни бански съоржения въ самия Цариградъ отъ други, и най-сетне сходството въ нравите, кухнята и живота между двата народа, ни дава право да се надѣваме на все по голѣмъ брой лѣтвици отъ Цариградъ и, изнѣбъ, отъ Турция. На това ще помогнатъ съ и въторжните статии, написана въ турския вестници миналата и тази година отъ видни депутати и журналисти, както и посещението на турския журналисти по случай срещата имъ тукъ това лѣто съ полските си колеги. Обаче, липсата на редовни параходни съобщения между Варна и Цариградъ е една сериозна пречка за по-усилення трафикъ между двата пристанища. Въ това отношение много би помогнало българското търговско параходно дружество чрезъ уреждане на редовни рейси между Цариградъ и Варна презъ сезона. Установяването на редовни рейси между Цариградъ и Варна ще послужи още и като средство за привличане на повече чужденци, когато започнатъ за условията на курорта ни, между другото, желаятъ да се информиратъ и за връзката, която съществува между Варна и Цариградъ. При редовни съобщения между двата порта всички чужденци посетили Варна, съ удоволствие биха прескочили за 2—3 дни и до Цариградъ, който представлява голѣмъ интересъ за тѣхъ. Направихме постъпки въ тая смисъль предъ дирекцията на българското търговско параходно дружество. Отговори ни се, че Министерството на желѣзниците не е разрешило откриването на Цариградска линия градъ видъ липсата на каквито и да било износъ за Турция. Съгласно договори, къто урежда правооношенията между държавата и дружеството, последното не може да открива редовни линии безъ одобрението и разрешението на държавата, още повече, линията Варна—Бургасъ—Цариградъ и обратно безъ субсидия не може да се издѣржи.

Устройването на екскурзии до Цариградъ съ параходите на българското търговско параходно дружество също среца спѣни съ голѣмите спортни формалности. Последните пречатъ на много желаящи българи отъ Варна и отъ вътрешността на страната да взематъ участие въ екскурзията.

Ето защо и въ това отношение трѣба да се направятъ енергични постъпки предъ Министерството на желѣзниците да разреши откриването на Цариградската линия поне презъ сезона, както и предъ Министерството на външните работи за премахването на паспортните формалности при екскурзите, устройвани за Цариградъ отъ българското параходно дружество.

Мнения на гостите — чужденци за Варненския курортъ.

Имъхъ възможностъ да влѣза въ разговоръ съ всички гости — чужденци, заемащи видно обществено положение, съ журналисти, лѣкарски, държавни съветници, юристи, инженери и пр. и да ги попитамъ за впечатленията имъ отъ Варна. Всички съ очевидни отъ красивото мястоположение на града, отъ хубавия плажъ, отъ модерните бански съоржения, хубавата морска градина, отъ красивите околности, отъ приятели умѣрънъ климатъ и най-после отъ евтинията на живота въ Варна. Всички съсъмъ съ посетили по-голѣмите западноевропейски курорти на моторни лодки.

приятънъ климатъ, конкурира корортъ по Адриатическото море. Обаче, като младъ курортъ, липсватъ му още нѣкаки работи да може да привлече по-богата западноевропейска клиентела:

1) Голѣми комфортни хотели, построени на самия плажъ съ всички удобства, които да за доволятъ вкусовете на външните европейци.

2) Достатъчно рязалечения за чужденците, каквито има по другите курорти.

3) Чуждестранна виенска или французка кухня.

4) Пълни пансиони (квартира и храна).

Освенъ това чужденците ми обѣрнаха вниманието още върху нѣкои порядки въ нашия курортъ, които ги шокиратъ, и изказаха пожелания да бѫдатъ стъ странени.

Тѣ сѫ:

1) Полицейските формалности да се съкратятъ до минимумъ, като на всѣка цена се премахнатъ личните карти.

2) Да се открие една читалня въ казиното съ чужди списания и вестници.

3) Надписътъ на улиците въ курортната част на града, както и табелите на хотелите, ресторантите и по голѣмите магазини да бѫдатъ написани и съ латинска азбука.

4) Афишиятъ на кината и театъръ, както и програмите на тържества да бѫдатъ написани поне на френски или чѣмски езикъ.

5) Да се публикува ежедневно списъкъ на зарегистрирани лѣтвици, както това се прави въ модерните западноевропейски курорти (на това се тури начало тази година, обаче, иска специаленъ чиновникъ, който да се занимава съ изготвянето на този списъкъ презъ месецъ юни, юли, августъ и септември).

6) Въ квадратното при морската градина да се открие още една кухня съ по общодостъпни цени, за да могатъ да се хранятъ хора и отъ срѣдна рѣка.

7) Да не се позаляватъ разходките между масите въ казиното понеже се задръстя пътя отъ правостоящите слушатели на музиката, които особено въ празнични и не-дѣлни дни вечеръ образуватъ живи стени предъ настѣните на терасата и по масите подъ няя граждани и пречатъ на свободното движение на кел невите.

8) Къмъ екстремния влакъ, който циркулира два пъти седмично по между Варна—Русе и обратно, въ който пътуватъ изключително чужденци, да има и вагонъ ресторантъ.

9) Да се направи всичко възможно презъ лѣтото градъ да не остава безъ вода и безъ ледъ.

10) Въ обществените институти: пощи, гари, пристанище и банки да има чиновници, говорящи чужди езици.

11) Въ баните да има и английски клозети за чужденците.

12) Продавачите на пощенски карти да не беспокоятъ гостите по ресторантите.

13) Въ плажа трѣба да има достатъчно кошчета за хъръли на непотребни книжа и остатъци отъ плодове и храна. Също и по хотелите, на плажа да има чадъри, които да даватъ подъ наемъ на граждани.

14) Да има инструктори по плаване.

15) Да се създадатъ повече разлечения за чужденците.

16) Въ женския плажъ где то се кlapятъ безъ костюми. Да има парзванъ, каквото има мажкия.

17) Да има редовни съобщения по изре между Варна, Карантината и манастира „Св. Константинъ“ съ голѣми моторни лодки.

18) Да се заставятъ пъвома-

дателитѣ, които даватъ квартири на чужденци, да иматъ модерни клозети, да се уреди отобусно съобщение между Варна и околностите, както между венеци и града.

19) Частните квартири да се пазаряватъ на месецъ, въ денъ, когато е въ другите курорти.

20) При посещение на Цариградъ за 4—5 дни, на връща не да се изисква нова българска виза за влизане въ България.

Тѣ сѫ по главните дефекти на курорта ни, посочен отъ чужденците. Повечето отъ тия дефекти биха могли да се отстранятъ презъ идния сезонъ.

Преземки за Варна въ чуждия печатъ презъ тази година.

Презъ течение на сезона съ появиха въторжени статии зи Варненски курортъ въ следните чужди вестници:

1) „Илюстрованъ Курнер-Цоджени“ въ Краковъ, най-разпространения вестникъ въ Полша, написана отъ редактора Хуго Гросманъ, който презъ месецъ юни т. г. 20 дни пребивава въ Варна. Независимъ това сѫщия редакторъ даде цѣли страници хубави и гледи отъ Варненския плажъ града въ три разни полски илюстровани списания, а именно: въ „Слово Полския“, „Лъвътъ“ „Памъкамъ“ въ Краковъ и „Глоспирали“ въ Лвовъ. Както стоятъ, така и рекламиратъ споменатите въ курортната кухня съ по общодостъпни цени, за да могатъ да се хранятъ чужди гости.

2) Да се открие една читалня въ казиното съ чужди списания и вестници.

3) Надписътъ на улиците въ курортната част на града, както и табелите на хотелите, ресторантите и по голѣмите магазини да бѫдатъ написани и съ латинска азбука.

4) Афишиятъ на кината и театъръ, както и програмите на тържества да бѫдатъ написани поне на френски или

ви развлечения и скучаятъ. Тъсно е просто чудятъ, какъ е възможно въ единъ модеренъ градъ, при това и курортъ, да нема единъ локалъ, където може да се прекара нѣколко часа въ приятна обстановка, при музика и танци. Ние сме дошли, казватъ, да харчимъ пари, а нема кѫде да ги харчимъ.

Ето защо трѣба да се създаде условия за продължение сезона въ Варна до края на октомврий. На този би помогнало много, ако имаше игралня, при която да има и дансингъ-кабаре, който да може да работи и презъ есента.

Широки права на кмета презъ време на курорта

По сега съществуваща законъ за градските общини кмета нема право да нормира цените на хотели, на съестни продукти отъ първа необходимост, на частните квартири, на превозните средства презъ курортния сезонъ. Цените на хотелите, както видяхме по-горе, се опредѣлятъ отъ самите хотелиери. Тия на частните квартири зависятъ отъ числото на лѣтовници.

При голѣмъ напливъ на лѣтовници, въ разгара на сезона, презъ месецъ юлий и августъ, за стая, която не заслужава и 2000 лв., наемъ (месеченъ) наемодателя безъ стечнение може да иска 5000 лв. Все въ зависимост отъ наплива на лѣтовници цените на съестните продукти се повишаватъ и намаляватъ. Липсата на едни установени цени презъ курортния сезонъ на хотели, на частни квартири, храна и пр., които да даватъ възможност да се опредѣлятъ съточността разходитъ, да речемъ за едно месечно пребиване въ Варна, което най-много интересува чужденците, създава убеждението, че Варненският курортъ не е уреденъ още, като модеренъ такъвъ, и, че тукъ във еще духътъ на ориенталщината.

Ето защо трѣба да се направятъ най-енергични постъпки, гдето трѣба, за прокарването въ новия законъ за градските общини всички онни положения, които почитаемия общински съветъ препоръча, съ които се даватъ широки права на кметовете въ градовете, обявени за курорти.

Заключение.

Известни Ви сѫ усилията, които Варненската общиналага отъ 4 години насамъ за издигане на Варна въ степента на модеренъ международенъ курортъ.

Докато преди войните Варна бѣше единъ голѣмъ търговски центъръ и най-важния портъ на България на Черно море, за курортна Варна и дума не ставаше. Голѣмата общоевропейска война промени издѣлно стопанския конюнктури на държави и градове въ победините грани.

Варна, за нещастие, попадна въ тѣхното число. Изгубила своя богатъ хинтерландъ — Добруджа, Варна изведнѣжъ загуби своето предишно търговско значение и търговският просперитетъ. И този стопански упадъкъ на Варна изъ день на денъ все повече и повече се засилва. Трѣбаше да се потърсятъ нови източни за стопанското повдигане на града. И тѣ, за щастие, се намѣриха въ природните богатства, че Варна крие въ пазата си.

Тѣ сѫ: красивото Варненско море, хубавия плажъ, умѣренъ и приятенъ климатъ, хубавата морска градина и краси- вите околнности. И, ако Варна днесъ загуби свето предишно значение като важенъ търговски центъръ, може съ гордостъ да заеме мястото на първо-

степененъ морски курортъ на Черно море съ международно значение, стига природните богатства, съ които разполага, да бѫдатъ рационално използвани. И това стана. Варненската община употреби героични усилия, за да направи Варна единъ модеренъ международенъ курортъ. Чуждия печатъ се надпредварва да възхвалява Варна, като най-красивия морски курортъ, на който приятния и умѣренъ климатъ, модерните бански съоръженя, краси- вите околности и евтиния животъ, правятъ да съперничатъ съ най-старите западноевропейски морски курорти. Не току тъй чужденците я наричатъ „Лидо“ и „Ривиера“ на балканите. За Варна се говори вече на всички изъ чужбина. Числото на чужденците — лѣтовници отъ година на година се увеличава.

Значението на Варненският курортъ не е само локаленъ, а и общо държавенъ. Десетки хиляди чужденци посещаватъ Варна презъ лѣтото, които внасятъ въ страната стотици милиони чужда валута. Тези суми не са за пренебрегване при тежката стопанска криза, която преживѣва страната ни. Независимо отъ това Варна, чрезъ своя модеренъ международенъ курортъ, стана центъръ където се съсредоточва културния животъ на България презъ лѣтото. Чрезъ голѣмите музикални тържества, уреждани презъ лѣтото съ участието на първите музикални сили, на народната опера, музикалната академия, както и съ уредената тази година художествена изложба и пр., чужденците иматъ възможност да се запознаятъ съ постиженията на българския народъ въ областта на музиката и изкуството. Първите обективни признания за културното ниво на единъ народъ. Благоустройството на града и добрата организация на курорта, сѫ сѫщо едно мѣрило за културата ни, за която, за голѣмо съжаление, мнозина чужденци сѫ също съ едно предубеждение.

Но не е само това. Варна чрезъ своя курортъ служи още и за завръзване на търговския връзки между България и чужбина. Това лѣто града ни бѣ посетенъ отъ държавния съветникъ отъ Виена г. Шифманъ, който, покрай курорта, прясви и търговски интересъ. Преди нѣколко дни същия посети на ново града ни съ търговския съветникъ Дръ Ерлихъ, голѣмъ импрътъ на грозед съ цель да проучи условията за износъ на грозе отъ Варна за Виена.

Като говоря за значението на Варненският курортъ, като срѣдство за повдигане благосъстоянието на населението, не искамъ да кажа, че трѣба да престанемъ да работимъ и за възстановяване предишното търговско значение на Варна. Едното на пречи на другото, напротивъ, единото съ другото се допълватъ. Има чисто стопански институти, като търговската камара, търговското дружество, стокога борса, преката задача на която е да търсятъ средства за възстановяване предишното търговско значение на Варна. Общината може да подаде ръка на последните институти за съвместна работа. Това не би попрешило на нейната стопанска политика, но инициативата трѣбва да изхожда отъ тѣхъ. Кой, каквото и да каже, днесъ за днесъ при днешното географическо положение на Варна безъ Добруджа, нейното близко бѫдание е въ курорта. Днесъ изключително съ курорта очакватъ препитанието си редъ съсловия, като хотелиерското, гостилиничарското, автомобилното, файточджийски, дребни наемодатели и пр., а

други, като месарското, браснерското, млѣкарското, заразватчийското, обущарското, шивашкото и дребни търговци разчитатъ на единъ допълнителенъ доходъ за да покриятъ загубите си отъ земния мъртвав сезонъ.

Затова, безъ да престанемъ да работимъ за искусственото повдигане търговията и индустрията въ града, както и за търсене на нови източници за повдигане на благосъстоянието на населението; нека заработимъ съ по голѣма енергия за модернизирането на курорта, за да привлечемъ къмъ него богатата европейска клиентела. За това сѫ необходими:

1) Единъ голѣмъ хотелъ на самия плажъ съ Виенска или французска кухня и съ всички удобства, необходими за една изискателна клиентела. Добре би било експлоатацията на този хотелъ да се даде на концесионеръ. Общината трѣба да търси и намѣри такъвъ, за да се пристъпи къмъ постройката му.

2) Да създаде развлечения на чужденците, каквито иматъ по голѣмите западноевропейски курорти.

Да се устройте конни надбѣгвания, регати, екскурзии изъ околността, спортъ, тенисъ и пр.

3) Да се образува една курортна комисия, на която да се постави организацията на курорта. Въ тази комисия да влизатъ общ. съветници и външни лица, запохнати съ курортното дѣло.

4) Да се разреши, специално за Варна, разиграването на хазарта.)

Отъ двугодишните ми наблюдения, следъ забраната на хазарта, дойдохъ до убеждение, че безъ хазарта Варненският курортъ не може да привлече богата клиентела. Презъ по-слеените две години Варна не се посещава вече отъ богати ромънци и богати българи изъ София и вѫтрешността на България. Богатите ромънци, които по-рано идваха тукъ, сега отиватъ въ Кюстенджа. Ако имамъ игралня въ Варна, сезона ще почне по-рано и ще свърши по-късно и ще бѫде по-живъ.

Опасенията, че хазарта ще окаже зловредно влияние върхъ мѣстното население, сѫ неоснователни. Закоравелия и пристрастния къмъ хазарта сѫбъкъ ще намери винаги място за да удовлетвори страсти си. Нима сега, въпреки забраната, той не се разиграва тайно, като почнемъ между най-високите аристократически срѣди и свършимъ съ най-бедните обществени слоеве? Днесъ обикновените игри на табла и карти въ кафенетата се играятъ за интересъ. Тогава не е ли за придрочитане хазарта да се упражнява свободно и законно подъ контрола на държавата, отъ колкото тайно и безъ всѣкакъвъ контролъ? Най-сетне на мѣстните жители може да се хабрани посещаването на игралните. Но чужденците, богатите чужденци, търсятъ развлечения и нѣма защо да имъ ставаме ние операции.

Безспорно, хазарта въ основата си е едно социално зло. Но има социални злени, които сѫ впуснати дълбоко корени въ съвременното общество и по никой начинъ не могатъ да бѫдатъ изкоренени. Тѣ сѫ съпѣтници на съвременната култура. Държавата, като се стреми само да ги ограничи и да ги постави въ рамките на известни закони, за да може да ги контролира. И хазарта е отъ тия социални злени. Никакви драконовски мерки не сѫ въ състояние до го унищожать.

Изхождайки отъ тия съображения, узаконения азартъ може

да бѫде добуснатъ при известни случаи, когато се касае за благото на единъ западна градъ като напр. Варна.

Щомъ искамъ да издигнемъ Варна съ степента на модеренъ курортъ, щомъ искамъ да привлечемъ богата клиентела, не иожемъ да не държимъ съмѣтка и за изискванията на тая клиентела. Едно отъ тия изисквания е и хазарта. Повечето чужденци, когато запитватъ за условията на живота въ Варна презъ сезона и за развлеченията, които има, поставятъ и въпроса, има ли ролетка и бакара?

Въпросътъ за хазарта е жизненъ въпросъ за бѫдащето раздѣление на Варненският курортъ и той трѣба да се разреши, колкото се може по-скоро съ благоприятна смисъль, като се даде монополь за разиграването му на община.

Преди да свърша ще кажа нѣколко думи и зм нуждата

отъ посещение на нѣкой модерни западноевропейски курорти отъ представители на общината, съ цель да се проучи организацията имъ. Нашия курортъ се ureжда по единъ самобитен начинъ. Има редъ въпросъ отъ организационенъ характеръ, като напр. уредбата на квартирния въпросъ, хотелиерския въпросъ, уредбата на частните пансиони, събирането на курортните такси полицейските формалности, организирането на разните развлечения и пр. въ разните морски и други курорти които трѣба да се видятъ и проучатъ. Ползата отъ едно обстойно проучване на всички тия въпроси на самото място би била голѣма за насъ. Съзнавайки тая полза, почитаемия общински съветъ тази година предвиди въ бюджета единъ кредитъ отъ 100000 лв. за тая целъ. Нека се надеваме че при първа възможност тая инициатива ще може да се реализира.

Д-ръ Петър Гунчев.

Туберкулозата у насъ.

65.12 % сѫ отъ туберкулоза.

Едниятъ народъ отъ 5 до 6 милиона съ 150 хиляди туберкулозни — това, действително, е една страшна картина. Това е една многохилядна армия отъ болни, неджгави, неработоспособни чеда, чекащи гиаги сърътъ съ страхъ. И приблизително 150 хиляди загиватъ ежегодно отъ туберкулоза. Кой не би се очудилъ при наличността на тия цифри, кой не би се замислилъ, ако не за другите, то поне за себе си?

Преди войните туберкулозата бѣше една по-редка болестъ. Страдаха главно жителите на градовете. Селата, до голѣма степенъ, бѣха пощадени отъ нея. Сега не е тѣй: покрай работниците въ разните тютюневи, тъкачни и др. фабрики покрай занаятчиите и интелегентите, които въ твърде голѣма степенъ сѫ заразени, болестъта пролѣти и есень хиляди отъ тѣхъ плащатъ данъ на този страшенъ народенъ врагъ — туберкулозата.

Никола страна на земята има толкова болни отъ туберкулоза, както това еж-че — България. Стравата на розигътъ, стравата на вайдарията преди и на пай-многото столѣтници, днесъ има, споредъ официалната статистика, около 150 хиляди туберкулозни. А тѣ сѫ сигурно много по-вече, защото колко много има, които въобще не сѫ възследвани и, колко други загиватъ безъ медицинска помощъ въ селата, безъ да се знае, че тѣ умиратъ отъ туберкулозенъ иенингъ или милиарна туберкулоза скоропостижно.

Докато въ една Унгария на 100,000 жители умиратъ отъ туберкулоза 190, въ Франция — 177; въ Швейцария — 130; въ Чехия — 128; въ Холандия — 114; въ Австро-Унгария — 90; въ Англия — 89; въ Бельгия — 12; а въ страните на Скандинавия полуосъровъ до 5, то въ България на 100,000 жители умиратъ 330 отъ туберкулоза.

Докато въ една Унгария на 100,000 жители умиратъ отъ туберкулоза 190, въ Франция — 177; въ Швейцария — 130; въ Чехия — 128; въ Холандия — 114; въ Австро-Унгария — 90; въ Англия — 89; въ Бельгия — 12; а въ страните на Скандинавия полуосъровъ до 5, то въ България на 100,000 жители умиратъ 330 отъ туберкулоза.

Споредъ статистиката отъ 1925 год. отъ всички съмѣтни случаи въ градовете, а съ това се подготвятъ почватъ за застрашаването на туберкулозата? — Това съмѣт може винаги да се намѣри, тѣй както у насъ, особено за туберкулозата, до сега въ

нъмало социални грижи. Когато въедна къща има болен от туберкулоза, и всички други са във контакт със него, то много естествено е, че и тъ ще бъдат заразени. Болният плюе, храни, кашли, а сътова се изхвърлят опасният бацили и насаждат у другите човеки.

Доказано е, че болният, при изкашлюването си, изхвърлят бацили със кашличини си пръски даже на разстояние от 5 метра. Не е за чудене тогава, защо, веднажъ настанена във гърдите на единия от едно семейство, „желтата гостинка“ взема и други жертви.

Днесъ медината има по-други понятия за заразяване от туберкулозата, отколкото преди. Всички човеки са наклонени да приемат заразата във своите бъди дробове. Една част от заразените организми унищожават болестта още във началото. Това са силни и здрави човеки. Други части я приемат във себе си, като се отбраняват дотолкова, доколкото не могат съвършенно да я унищожат и тя остава във тълото във латентно състояние за по-дълго време. И тамъ организът може да се справи със болестта и се самоизлъкува или пък, при удобен момент, скритият огън се разразява, пламва и болесът се превръща от латентна във активна. И, най-после, има болни, у които, от момента на заразяването, болестта напредва, докато съвършенно унищожи организма.

Но болният не е опасен само за своята домашни. Той храни, плюе и по улиците, а размазават хракчи лесно се разнасят, преди бацилите да бъдат унищожени от слънцето, по домовете на другите. Така се разпространява заразата. Четвъртият заразяване е действително верно, се доказва от факта, че има съседни села, от които единото е масово заразено и брои стотина болни от туберкулоза, когато другото село или няма болни или има много малко. Разбира се, не е далече денът, когато и то то ще бъде заразено.

Не е за чудене тогава, ако заразата все във тъкът и такава бързина се разпространява, щомъ като съхрани, пръскат, болестта се приема от другите човеки. И колко лесно е да си обясним честитъ заболявания във бедняшка къща, фабриката, училищата и др. Еднът ученик, от едината класа или отделение, съвършил да зарази своята другарчета. И ето защо, виенският лъкар, професор Пиркет, напиша, че до IV отделение 96% от децата са прекарали туберкулозната зараза. Ние виждаме варедът със бедняшките деца, да загинат и дедата на по-

състоятелни родители. За България не може да се говори, че болестта е изключително бедняшка болест. Тя е общонародна беда.

Изобщо, туберкулозата е единъ страшен народен врагът. Тя изхвърля изъ редовет на народа едно число от 150 хиляди човека неработоспособни или полуработоспособни, които падат или ще паднат тежест на другите човеки и обществото въобще.

Но ве е най-голямата беда, че тия 150,000 болни падат във тежест на другите. Не е големо нещастие, ако не прекалимъ 15,000 туберкулозни, които без друго тръбва да умрат. Най-голямата беда е тамъ, че тази армия от болни е една армия от съячи на туберкулоза. И близко е времето, може би, ако все така вътрешни увеличението на болният, когото на всички 15 човека ще имаме единъ туберкулозен. Оскар Уалецказва: „Народите могат да изпадат във нещастия и да намират изходъ от тяхъ, но, когато болести рушат устоите на единъ народъ, тъмно е неговото бъдеще.“

При наличността на тия факти, всички станателни и човеколюбиви граждани на България би тръбвало да си даде съмѣтка и се замисли за изхода отъ грозящата опасност. А изхода е е много лесъ. Ние имаме при това, прямъра на другите европейски държави, Тък повели енергична борба противъ туберкулозата. Първото условие за усъхъ на тази борба е материалното благодеяние на народа. Безъ него е немислимъ успехъ на борбата. Безъ това материално благодеяние, почвата за туберкулозното съмѣ би била винаги подготвена.

Второто условие е грижата за заболелите. Въ другите европейски страни се издигат изолационни домове за прибиране безнадеждно болният. Издигат се санатории за лъкуване на такива съ добра прогноза, детски санатории, диспанси, болници и др. Това е възможност, които тръбва да вътрешни и ние. У насъ има само 2—3 държавни и 2—3 частни санатории. А, при наличността на толкова болни, тък съ крайно недостатъчни. Тръбва да се бърза съ издигането на други санатории, където заболялите се излекуват. Нека всички изпълнят дълга си, като подкрепимъ изграждането на такива санатории.

Варненски археолог. музей.

Постъпление за и. септемврий. Огъ Варна. Ив. Стоименовъ — глинени украси от стара къща, Ст. Д. Караджовъ — римска мо-

нета, Василь Щеревъ — голъма глинена амфора, 2 части от амфора, малък воденичен камъкъ, фрагментъ отъ мраморно блюдо, 1 керемида, 5 глинени площи, фрагментъ отъ мраморна поставка, 2 глинени канделци и разни мраморни фрагменти, Методиј Джаджевъ — мраморна статуя безъ глава, част отъ ръка, 4 надгробни фрагменти отъ варовникъ съ изображения, 1 надгробен мраморен кръстъ съ надписъ, два надгробни пакетника и мраморен фрагментъ, Пант. Шарасковъ — медна византийска монета, Ел. Д-ръ Георгиади — мраморна плоча съ надписъ IV в. пр. хр. и галета съ надписъ отъ рускотурска война, П. А. Софийска — бронзов монета Августа Траяна, Мих. Николовъ — мраморен фрагментъ съ надписъ и фрагментъ отъ мраморен коринтъ, надгробен старохристиянски паметникъ, Я. Илиевъ — 4 медни римски монети. София Н. А. Зографски — стари книги и търговски тевтери. Аджелиевъ. Я. С. Стойчевъ — бронзова павитичка, Ив. Павловъ — бронзов монета Одесосъ, Л. Ламбевъ — медни монети, С. Ивановъ — също. Дервентъ. Ил. Янакевъ — сребърна старобългарска монета. Шуменъ. Свещ. Я. Митковски — 2 римски книги съ кирилица. — Дружеството благодари на дарителите.

Постъпление за и. септемврий въ Варнен археол. музей. Огъ Варна. Ив. П. Гагушевъ — 2 мед. монети: римски и византийски, С. Османовъ — 3 мед. визант., М. Николовъ — надгробна плоча, глинени поставки и др.; В. Щеревъ — фрагментъ отъ мраморен капител, мраморни фрагменти, фрагменти отъ глинени съдове и фрески и др.; А. Сираковъ — мерки за тежест; И. Мицовъ — костен чукъ; П. Велизаровъ — надгробен старохристиянски камъкъ съ надписъ; М. Димитровъ — надгробен паметникъ и др. надгробни старохристиянски фрагменти; Ст. Боджилевъ — мед. византийска монета; Техн. дирекция — два старовр. глинени кюпа; Ат. Милтиядовъ — зали отъ мастодонъ; Хр. Георгиевъ — мед. рим. монета; Сим. Николовъ — дорийски капител и староврем. керамика. Аджелиевъ. Г. Ив. Канлиевъ — бронзов монета Маркианополъ; Дим. Ивановъ — мед. византийска монета; Д. Кънисеевъ — бронзов двойна стрела; Д. Петлешковъ — мед. ст.-българска монета; Г. Ив. Меджитовъ — мед. рим. монета; Приселци. Св. Д. Григоровъ — 3 стари книги. Гюндогду, Яно Яневъ — вълнена кичка; Петра Славова, Юрдана Стефанова и Слава Янева — селски бродирани престилки. Караджаомъ. Ил. Ивановъ — медальонъ отъ Импер. Конюхъ. Дружеството благодари на дарителите.

Писмо до редакцията

Немско-българското културно д-во ни изпраща следното писмо:

Въ бр. 231 стр. 4 на Варненски общински вестник е дадено място на една статия подъ насловъ „Срамни прогонди противъ Варна.“ Вътая си статия авторътъ и като отговаря за Теодоръ Фанта, който е напечатанъ въ единъ Цюришки илюстриранъ вестникъ, кратки бележки съ фотографически снимки, съ които се рисува Варна като градъ, въ който се играе много и на всичките на комаръ, не вземъ защо редакцията на общинския вестникъ се нахвърля противъ Германия и германския печат и ги обвинява въ срамна пропаганда противъ Варна.

Настоятелството на Българо-вълмското културно д-во въ Варна, което скажи за добрият връзки между българи и германци и следи съ големъ интересъ къмъ отношенията между тия две страни, напомири че подобни нисания по вестниците и неоснователни обвинения не са въ покана на нашия градъ, който, като курортъ се радва на много посетители отъ Германия. Нещо повече, всички германски вестници до сега са съписали само добро за нашия (Варна) курортъ и са го най-

горещо препоръчвали. От друга страна и не дъждимъ да споменемъ, че Цюрихъ се пампра въ Швейцария, и за онова, косто пишатъ швейцарският вестници, не тръбва да се вики германската преса.

Приемете, господине кмете, нашите най-отлични почитания.

За настоятелството:
Председ.: Д-ръ Н. Сараевъ

Варненски гражданинъ г. Д. Станчевъ, бившъ пълномощен министър въ по-дариъ чрезъ г-на Кмета сумата 2000 лева за раздаване на бедните въ града по случай народната радост — венчавката на Негово Величество Царя.

Желателно е примера на г. Станчевъ да се последва и отъ други граждани.

Новото настоятелство на организацията на изборните служащи въ гр. Варна се е конструирало така: председател Янко Сираковъ, подпредседател Д. Х. Стефановъ, секретаръ Коста М. Дюлгеровъ и членове: В. Димовъ, инженеръ Д. Поповъ, инж. Вълковъ, а за контролна комисия: Кирилъ Ст. Кириловъ, Дим. Еневъ Денка Янева.

Варненско Град. Общ. Управление

Обявление

№ 22894

гр. Варна, 20 ноември 1930 год.

Обявява се на интересуващи се, че Варненското Градско Общинско Управление ще произведе конкуръс за изработка на художествен плакатъ 50/70 см. курорта Варна 1931 г. Картината тръбва да дава представа за живота на варненския пляжъ, като се изразят най-живо действителния бръгъ на Варна, баният, пляжа и морето.

За конкурса са определени две премии: първата 5000 лв и втората 3000 лв. Възър отъ тяхъ ще се откупятъ и две картини по 1000 лв.

Срокъ за представяне на работите е 20 декември т. г. 4 часа съл. об. Последният тръбва да бъдатъ адресирани до г. Кмета на гр. Варна.

Подробни сведения могатъ да се получатъ отъ Варненската градска община, художествената академия — София.

ОТЪ ОБЩИНАТА.

Варненско градско Общинско Управление

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 69

Варна, 29. IX. 1930 г.

Понеже е констатирано че на пазаря се донасят и излагатъ за проданъ разни състъни продукти въ малки нечисти и ржави тенекиени съдове, което указва зло вредно влияние върху здравето на консуматора, на основание чл. 79 буква „а“ отъ закона за Народното Здраве.

ЗАПОВЪДВАМЪ

За въ бъдеще да не се донасят и излагатъ за проданъ състъни продукти поставени въ нечисти или ржави тенекиени съдове.

На нарушителите ще се съставятъ актове за глобяване, а продуктите конфискуватъ.

Изпълнението на тази заповедъ възлагамъ на градските санитарни органи.

Огъ Общината.

Печатница Добри Тодоровъ — Варна.